

Ελληνική Εταιρεία
Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης

Τμήματα

Αποκατάστασης ασθενών με Νευρολογικές παθήσεις
Γηριατρικής Αποκατάστασης

με τη Συνεργασία: Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία
Κλάδος ΨυχοΓηριατρικής

Η Μ Ε Ρ Ι Δ Α

με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Alzheimer

«ΕΚΠΤΩΣΗ ΝΟΗΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ & ΓΗΡΑΣ
ΜΥΘΟΣ & ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ»

Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου 2019
09.00 - 17.00

ΕΙΣΟΔΟΣ : ΕΛΕΥΘΕΡΗ

Αμφιθέατρο Πολυχώρου Εκδηλώσεων
Αρτέμιδος & Τερψιχόρης 51
ΠΑΛΑΙΟ ΦΑΛΗΡΟ

Με την αιγίδα & ευγενική Φιλοξενία
Δήμος Παλαιού Φαλήρου

Η Μ Ε Ρ Ι Δ Α

με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Alzheimer

Σάββατο 21 Σεπτεμβρίου 2019

Γενικό θέμα

ΕΚΠΤΩΣΗ ΝΟΗΤΙΚΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΩΝ & ΓΗΡΑΣ ΜΥΘΟΣ & ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Οργάνωση Ελληνική Εταιρεία Φυσικής Ιατρικής & Αποκατάστασης
Τμήμα Αποκατάστασης ασθενών με Νευρολογικές παθήσεις & Τμήμα Γηριατρικής Αποκατάστασης

Συνεργασία Ελληνική Ψυχιατρική Εταιρεία - Κλάδος ΨυχοΓηριατρικής

με την Αιγίδα & την Ευγενική φιλοξενία του Δήμου Παλαιού Φαλήρου

Αμφιθέατρο Πολυχώρου Εκδηλώσεων Δήμου Παλαιού Φαλήρου

Αρτέμιδος & Τερψιχόρης 51

Χρήσιμες ➤ Είσοδος : ελεύθερη & παρακολούθηση : δωρεάν
πληροφορίες ➤ θα δοθούν Βεβαιώσεις Παρακολούθησης

09.00 – 09.30 Προσέλευση - Εγγραφές

09.45 – 10.00 Έναρξη - Χαιρετισμοί

- Κωνσταντίνα ΠΕΤΡΟΠΟΥΛΟΥ πρόεδρος Ε.Ε.Φ.Ι.Απ.
- Νικόλαος ΔΕΓΛΕΡΗΣ πρόεδρος Ψυχογηριατρικού Κλάδου Ε.Ψ.Ε.

1η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ - ΟΡΙΣΜΟΙ - ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Προεδρείο

Μάγδα ΤΣΟΛΑΚΗ, Νικόλαος ΔΕΓΛΕΡΗΣ & Ελένη ΜΟΥΜΤΖΗ – ΝΑΚΚΑ

10.00 – 10.20 Όταν υπάρχει έκπτωση νοητικών λειτουργιών, υπάρχει θέση για την ιατρική αποκατάσταση ?
Κυριακή ΣΤΑΘΗ

MD, MSc, PhD, ιατρός αποκατάστασης, Life Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine.
Μέλος των Δ.Ε. του Τμ/τος Αποκατάστασης ασθενών με Νευρολογικές παθήσεις & του Τμ/τος Γηριατρικής Αποκατάστασης της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

10.20 – 10.40 Η πλειοψηφία των ηλικιωμένων ασθενών έχει μικτή παθολογία ως προς τις διαταραχές των νοητικών λειτουργιών. Υπάρχει ανάγκη να ορίσουμε τους υπο-τύπους άνοιας στους ηλικιωμένους ασθενείς ?

Ελένη ΜΟΥΜΤΖΗ – ΝΑΚΚΑ

Τχης ΥΙ, ιατρός αποκατάστασης, Fellowship of European Board of Physical Medicine & Rehabilitation
Μέλος της Δ.Ε. του Τμ/τος Γηριατρικής Αποκατάστασης της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

10.40 – 11.00 Υπάρχει νοητική ευπάθεια στους ηλικιωμένους ασθενείς, ποια είναι & είναι δυνατή η έγκαιρη αναγνώριση της ?

Στυλιανή ΠΑΠΑΚΩΣΤΑ

MD, PhD, Ιατρός αποκατάστασης, Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine
επιστημονική υπεύθυνη Κ.Α.Α. "ΕΥ ΠΡΑΤΤΕΙΝ- ΚΕΝΤΑΥΡΟΣ" & ΕΛ.Ε.Π.Α.Π. Βόλου
Μέλος της Δ.Ε. του Τμ/τος Γηριατρικής Αποκατάστασης της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

11.00 – 11.30 Είναι αληθινά χρήσιμη η προ-κλινική διάγνωση της Νόσου Alzheimer ?

Μάγδα ΤΣΟΛΑΚΗ

MD, PhD, Νευρολόγος-Ψυχίατρος, Θεολόγος, Καθηγήτρια Ιατρικής Σχολής
Διευθύντρια της Α΄ Νευρολογικής Κλινικής Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Πρόεδρος Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer, Συντονίστρια του Εργαστηρίου Νευροεμφυλιστικών Νοσημάτων

11.30 – 11.40

Διάλειμμα Καφές

2η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΔΙΑΘΕΣΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ - ΣΥΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ

Προεδρείο

Σοφία ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ, Θεόδωρος ΜΟΥΓΙΑΚΟΣ & Κυριακή ΣΤΑΘΗ

11.40 – 12.00

Η αγγειακή εγκεφαλική βλάβη ως παράγοντας νοητικής ευπάθειας

Σοφία ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ MD, MSc, PhD, νευρολόγος

Επίκουρη καθηγήτρια νευρολογίας - Α' Νευρολογική Κλινική Ε.Κ.Π.Α. ΑΙΓΙΝΗΤΕΙΟ Νοσοκομείο

12.00 – 12.20

Συνοσηρότητα - Πολυφαρμακία - Νοητική ευπάθεια σε ηλικιωμένο ασθενή : ένας φαύλος κύκλος που θα πρέπει να σπάσει ?

Γεώργιος ΣΟΥΛΗΣ MD, MSc, PhD, Γενικός Ιατρός, Μετεκπαίδευση στη Γηριατρική

Κέντρο Γηριατρικής Αξιολόγησης Νοσοκομείου Ερρίκος Ντυνάν

12.20 – 12.40

Ακράτεια ούρων σε ασθενή με Αγγειακό Εγκεφαλικό Επεισόδιο - υπάρχει λύση ?

Αγγελική ΓΑΛΑΤΑ MD, PhD, ιατρός αποκατάστασης, Senior Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine

Μέλος της Δ.Ε. του Τμ/τος Αποκατάστασης ασθενών με Νευρολογικές παθήσεις της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

12.40 – 13.10

Νοητική Άσκηση σε ηλικιωμένους ασθενείς : μύθος, πραγματικότητα ή πολυτελής ανάγκη ?

Μαριέττα ΡΕΜΟΥΝΔΟΥ

PhD Νευροψυχολόγος, Υπεύθυνη Συμβουλευτικού Κέντρου Άνοιας, Δήμου Παλ. Φαλήρου

Ανδρέας ΣΟΛΙΑΣ

MSc, Κοινωνικός λειτουργός Δήμου Ιλίου Αττικής, PhD - c, τομέα ΝευροΕπιστημών Ιατρικής Σχολής Α.Π.Θ.

13.10 – 14.00

Διάλειμμα - Ελαφρύ Γεύμα

3η ΕΝΟΤΗΤΑ

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ ΖΩΗΣ - ΠΑΡΕΜΒΑΣΗ - ΠΡΟΛΗΨΗ

Προεδρείο

Ξανθή ΜΙΧΑΗΛ, Σωκράτης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ & Ελευθερία ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

14.00 – 14.20

Γήρας & έκπτωση νοητικών λειτουργιών : διατροφικές – διαιτητικές οδηγίες για πρόληψη & αντιμετώπιση

Ελευθερία ΑΝΤΩΝΙΑΔΟΥ

MD, MSc, PhD - c, Ιατρός αποκατάστασης, Senior Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine

Επιμελήτρια Κλινικής Αποκατάστασης Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Πάτρας

Μέλος της Δ.Ε. του Τμ/τος Γηριατρικής Αποκατάστασης της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

14.20 – 14.40

Ασφαλής βάδιση / μετακίνηση ηλικιωμένου ασθενή με έκπτωση νοητικών λειτουργιών

Ιωάννης ΕΛ. ΔΙΟΝΥΣΙΩΤΗΣ

MD, MSc (Γήρανση & Χρόνια Νοσήματα), PhD, Ιατρός αποκατάστασης, Senior Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine

Επιμελητής Α', 1η Κλινική Φ.Ι.Απ. - Εθνικό Κέντρο Αποκατάστασης Ε.Κ.Α. - Αθήνα

Πρόεδρος της Δ.Ε. του Τμ/τος Γηριατρικής Αποκατάστασης της Ε.Ε.Φ.Ι.Απ

14.40 – 15.00

Οδηγική συμπεριφορά στα ηλικιωμένα άτομα με ήπια νοητική έκπτωση ή ήπια άνοια

Σωκράτης ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

MD, MSc, PhD, νευρολόγος, αναπληρωτής καθηγητής Νευρολογίας & Νευροψυχολογίας. Ιατρική Σχολή Ε.Κ.Π.Α.

Υπεύθυνος Μονάδας Νοητικών και Κινητικών Διαταραχών/Άνοιας, Β' Νευρολογική Κλινική Ε.Κ.Π.Α., Π.Γ.Ν. "Αττικόν" Αντιπρόεδρος Ιατρικής Εταιρείας Αθηνών

15.00 – 15.20

Φυσική άσκηση σε ηλικιωμένους ασθενείς : πρόληψη ή / & θεραπεία για τη νοητική έκπτωση

Παναγιώτης ΜΠΑΜΙΔΗΣ

MD, MSc, PhD, Αναπληρωτής καθηγητής. Medical Education Informatics, Εργ/τήριο Ιατρικής Φυσικής – Ιατρική Σχολή Α.Π.Θ.

15.20 – 15.30

Διάλειμμα Καφές

15.30 – 15.50

Η εφαρμογή μη επεμβατικών τεχνικών εγκεφαλικού ερεθισμού μπορεί να βοηθήσει ηλικιωμένους ασθενείς με έκπτωση των νοητικών λειτουργιών : αλήθεια ή ψέμα ?

Ελευθέριος ΣΤΕΦΑΣ

*MD, MSc, Ιατρός αποκατάστασης, Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine
Επιστ/κός συνεργάτης Κέντρου Αποκατάστασης "Ευεξία" & Κέντρου Αποκατάστασης Ημερήσιας Νοσηλείας
"Υάκινθος"*

15.50 – 16.10

Ο ρόλος των εφαρμογών εικονικής πραγματικότητας στην επανεκπαίδευση ηλικιωμένων ασθενών με νοητική έκπτωση : μύθος ή πραγματικότητα ?

Μαρία ΠΥΡΓΕΛΗ

*MD, MSc, PhD, Ιατρός αποκατάστασης, Fellow of European Board of Physical & Rehabilitation Medicine
Επιστημονική Διευθύντρια ΕΛ.Ε.Π.Α.Π.*

16.10 – 16.30

Το «φορτίο των φροντιστών» είναι αναπόφευκτο, όμως η «νόσος των περιθαλπόντων» μπορεί να προληφθεί ?

Νικόλαος ΔΕΓΛΕΡΗΣ

*MD, MSc, PhD, Νευρολόγος – Ψυχίατρος – Ψυχοθεραπευτής Assistant etr. Πανεπιστημίου Paris V.
Δ/ντής Ψυχογηριατρικής Υπηρεσίας Πειραιά (Ε.Κ.Ψ.Υ.Ε.) - Πρόεδρος Κλάδου Ψυχογηριατρικής Ε.Ψ.Ε.*

16.30 – 17.00

Συμπεράσματα - ΛΗΞΗ